

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

434. An reservatio pensionis sit honesta & licita; an verò sit contra ordinem naturæ, & charitatis, item contra Canones & jus positivum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

ditatem) à jure formali, durante illius causâ, usufructuarius nullam ex ipso usufructu utilitatem consequatur; cum apud eum nihil remaneat, quam nudus titulus; ita etiam in pensione remanente illo jure formali penes pensionarium, jus causale, seu ea commoditas percipiendi possit cedi & transferri veluti quodvis aliud expositum libero hominum commercio. Lott. loc. cit. à n. 22. Nihilominus non idem omni ex parte juris est de pensione, quod de usufructu. Azor loc. cit. c. 3. q. 8. adeoque ejus cum usufructu assimilatio æquivoca est. Card. de Luc. cit. d. 68. n. 23. uti id potissimum ex eo constat, quod usufructus sit in commercio nostro, secus verò pensio, Tond. qq. benef. p. 1. c. 35. n. 7. & quod usufructus commercium non impediatur ex ipsius intrinseca natura, sed solum ab eis & interesse proprietarii, secus autem sit in pensione, quæ cedi nequit alteri aut extingui cum recompensa temporali, non ob aliquod interesse Papæ (cujus consensus ad hoc omnino requiritur) sed ratione subjectæ materiæ, cujus commercium ex tylo Curia interdictum est. Card. Luc. cit. d. 68. n. 23. de quo infra. Item ex eo juxta Azor loc. cit. ex eo, quod pensiones, quia ex bonis Ecclesiæ & fructibus beneficii conceduntur, relictæ post mortem inter spolia habentur, & ad hæredes non transmittuntur, secus ac usufructus, utpote qui ex bonis patrimonii conceditur: quæ num vera, statues ex dicendis infra.

Quæstio 431. An pensio sit onus reale?

Respondeo, esse onus reale inhaerens beneficio seu fructibus illius, ac sequens beneficium, super quo reservatum, nec non possessorem ejus fructus percipientem. Gonz. ad reg. 8. gl. 34. n. 47. Paris. de resign. l. 6. q. 2. n. 27. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 7. n. 9. Lott. l. 1. q. 39. n. 75. Unde & quantitas pensionis respicit directè rem & ejus estimationem, nec attenditur mutatio personæ succelloris in beneficio gravato & diversitas status illius. Lott. loc. cit. n. 76.

Quæstio 432. Quotplex sit pensio?

1. Respondeo primò in genere, pensionem esse duplicem, nempe aliam spirituales, quæ clerico quæ tali conceditur, adeoque in pensionario requirit statum clericalem, & officium aliquod spirituale expostulat, quale v. g. est recitatio officii B. Virginis; aliam temporalem, quæ est portio aliqua extracta ex aliquo beneficio talem statum pensionarii non requirens, concessa ob temporale aliquod ministerium exercitum vel exercendum. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. n. 2.

2. Secundò: Pensio alia est temporalis, seu non perpetua, quæ tantum ad vitam pensionarii reservatur: & hæc est propriè pensio, de qua in præfenti. Alia est perpetua, quæ non est verè pensio, sed potius species oneris realis perpetuè infixi Ecclesiæ, ejusque fructibus per modum canonis vel census, ac proinde minimè regulanda juxta terminos generales pensionum temporalium, v. g. cum regula est, ut in reservatione novæ pensionis faciendâ sit mentio antiquarum, non tamen veniat hæc species pensionis perpetuæ. Card. de Luc. de pens. d. 77. n. 12. & 13.

3. Tertio: Alia reservata ex causâ onerosâ, nempe resignationis, seu cessionis in favorem alterius propter extinctionem litis, & sic in causâ

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

concordiæ vel simili. Alia reservata ex causâ lucrative, quando nimirum vacante beneficio, uni illud conferitur, & alteri reservatur pensio super fructibus ejusdem beneficii, ut iste reservatarius inde commodius sustentari, vel studiis vacare, aut etiam titulo dictæ pensionis ad ordines promoveri valeat. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 2. ad initium. Paris. l. 6. q. 2. n. 7. juncto n. 10.

Quæstio 433. Unde, & quo jure introductus pensionum usus?

1. Respondeo primò: Antiquioribus Ecclesiæ temporibus pensiones non adeò in usu fuere. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 11.

2. Resp. secundò: Sed neque hunc usum pensionum Ecclesiasticarum à jure positivo seu canonico introductum, neque tamen etiam ab eo rejectum, (de quo q. seq.) sed potius ab eo non agnatum, tradit Lott. l. 1. q. 36. n. 9. ex Gabriel. conf. 191. n. 1. l. 2. asserente, super materia pensionum non haberi leges canonicas; licet enim in aliquibus earum fiat mentio pensionum, eas tamen loqui de pensionibus non nisi latissimè sumpto hoc vocabulo, non verò de pensione per Papam ad vitam alicujus pro alimentis reservatâ, & speciatim c. audivimus. de collation. deleg. si attentius legatur, non loqui de hac pensione, sed de præstatione voluntaria ex causâ confictæ transactionis sine aliquo Papæ assensu, & sic inefficaci, ait Lott. loc. cit. n. 10. Servatum igitur potius hunc usum à jure quodam commentitio, non ita dicto, quasi id falsum, vel etiam fictitium, sed quia non à lege aliqua, vel à Principe aliquo constitutum vel positum sit, sed simpliciter citra ullam constitutionem ab antiquo tempore relictum asserit *ibid.* Lott. n. 11. Idem sentit Azor p. 2. l. 7. c. 21. q. 5. dum ait, reservationes pensionum usu tantum, & jure novo esse introductas.

3. Respondeo tertio: Ratio verò, unde dictum jus commentitium profluxit (quippe talis juris commentitii non ita difficulter reddi potest ratio, secus ac contingit in jure positivo, dum vix fieri potest, ut, quod sine lege recipitur, recipiatur etiam sine ratione. Lott. num. 12.) siue ratio istius introductionis pensionum fuit, ut commodiore sustentatione egentibus provideretur de eo, quod alteri, nempe titulari, superabundaret. Lott. n. 13. Barbof. loc. cit. n. 54.

Quæstio 434. Vtrum reservatio pensionis sit honesta & licita, an verò sit contra ordinem naturæ & charitatis: item contra canones & jus positivum?

1. Respondeo primò: Quamvis beneficia Ecclesiastica sine diminutione sint conferenda, ut dicit Innoc. c. unic. eod. tit. ex causâ tamen honesta potest imponi pensio solvenda ex redditibus beneficii. Paris. l. 6. q. 2. citans Abb. Felin. & AA. communiter in c. ad aures. de rescrip. citatum verò caput illud unicè vetat solum, ne collator reddituum partem quasi pacificando sibi reservet, & ea ratione beneficia cum diminutione conferantur. Paris. *ibid.* n. 2. ita dictum textum interpretante. Sic itaque licitum & honestum est reservare pensionem, dum duas hæc causas habet, nimirum unam ex parte reservatarii, ut scilicet is egeat, alteram ex parte illius, qui pensione gravatur, ut ei sint redditus

T 2

super-

superflui Ecclesiastici, ait Lott. l. 1. q. 36. n. 42. Siquidem omnino iustum & sanctum est, ex superfluis ab uno auferre, ut detur egenti, per eum, cui reddituum Ecclesiasticorum absoluta est administratio, dum etiam aliis clerici ad horum reddituum superfluum in pauperes erogationem tenentur. *c. sicut. 8. dist. 47. Lott. n. 43.* Unde jam

2. Respondeo secundò: Non est contra naturam & caritatis ordinem ex eo, quòd victus de altari subtrahatur fervienti altari, & applicetur non laboranti, dum nimis durum & irrationabile videtur, ut, cum pensionarius in Ecclesia non labore, neque fervierit, nihilominus ex ea metat, & fructus suè labore manducet; nam quatenus beneficiatus servit altari, ei relinquatur, quod ei sufficit ad victum & ultra: nec queri iuste potest de insufficientia, cum semper præcaveat Papa, ut congrua titulari pro ejus sustentatione, deductis etiam oneribus præstandis, remaneat, quæ congrua seu congruentia vivendi non pendet à proprio affectu (qui ut in homine est inordinatus. ut Seneca 3. de benef. c. 3. ita perpetuò est contrarius æquitati. *c. ult. de elect. in 6. facillè que resolvitur in cupiditatem, neque satietatem, neque ullum admittit finem, c. sicut ij. d. 47.*) sed ab æstimatione & arbitrio moderatoris reipublicæ, cujus præcipua cura est, modum ponere sumptibus cujusque privati; cessante insuper hac amaritudine propter adhibitum consensum titularis, qui ideo non potest allegare, se esse circumventum. Lott. loc. cit. n. 49. 51. & 52.

3. Respondeo tertio: neque est contra canones seu jus positivum, Lott. cit. q. 36. n. 45. contra Corrad. pr. benef. l. 5. c. 2. n. 4. & Hostiens. in c. ad audientiam de rescrip. n. 2. censentes, hunc usum esse reprobatum à jure, præcipuè propter illud editum; beneficia sine diminutione conferantur. Non primò contra textum Clem. 2. de relig. domib. ex eo, quòd per hujusmodi pensionum reservationes distincta ad pium usum in alium convertantur, quod vetat citatus textus; dum ad istiusmodi reservationes requiritur auctoritas Apostolica, quæ per citatum textum intacta in hoc reservatur, ibi: *salva quidem Sedis Apostolicæ auctoritate.* Lott. n. 54. Non secundò contra *c. exstirpanda, de præb.* siquidem textus ille simpliciter prohibet, dismembrari fructus ab Ecclesia parochiali, per quam dismembrationem ipsa efficiatur alterius Ecclesiæ censuaria, quod non convenit terminis pensionis. De illius autem dismembrationis iustitià agemus alibi. Lott. cit. q. 36. n. 3. Non tertio contra *c. prohibemus, de censibus.* nam ibi prohibentur duo: nempe Ecclesiam fieri alterius Ecclesiæ censuariam, & collatorem partem fructuum sibi appropriare; in pensione autem neque Papa sibi applicat fructus, neque constituitur unum beneficium censuarium alterius, siquidem gravatur solum Rector beneficii in certa pecuniæ quantitate, quod non pertinet ad gravamen Ecclesiæ, nisi quis tropicè loquatur, Lott. nu. 4. Non quarto contra *c. audivimus, de collusione deteg.* nam per textum illum non prohibetur usus, sed abusus, non pensio, sed collusio, quæ nimirum duo inter se collidunt, uno sustentante se super beneficio ab alio molestari, ut sic cedenti ex causa transactionis reservetur pensio annua, Lott. n. 6. Non quinto contra *c. unic. ut benef. sine diminut. conferantur,* quia id locum non habet in pensione

ut vidimus, Lott. n. 5. Non sextò contra *c. majoribus, de præb.* ubi prohibetur, ne beneficia sciendantur, quia pensionum reservatio non infert beneficiorum divisionem, Lott. loc. cit. n. 47. Atque ita contra Paul. Roman. in tr. de pens. c. 8. n. 22. Gigg. eod. tr. q. 96. n. 1. & alios variis dictionibus pensionum usui invidiam conciliantes concluditur cum Lott. n. 55. illum in se amarum nihil aut dissonum juri in se continere, secus ac fortè de reservatione omnium fructuum dici posset, tamen & in hac causa honestatis prævaleat. ut Lott. n. 56. Nihilominus magis adhuc in specie sit

Quæstio 435. An licita sit pensio in favorem resignantis sic volentis & non aliter, beneficio resignato imposta à Papa?

Respondeo affirmativè. Azor p. 2. l. 7. c. 21. q. 5. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 2. n. 1. Paris. l. 6. q. 2. n. 67. citans Abb. Anan. Felin. in c. non satis, de simon. Tamen enim resignatio debeat esse pura & libera, *c. ex parte il. i. de off. deleg. & ibi DD.* communiter, id tamen intelligitur, nisi Papa aliter deposuerit, siquidem factum Papæ in hoc puncto tollit omne vitium simoniæ, prout de jure & stylo inveterato attestatur Nav. in man. c. 23. n. 107. Paris. loc. cit. n. 68. & 69. Proceditque etiam ipsum, etiam si ante resignationem inter resignantem & resignatarium de solvenda annuatim pensione præcesserit tractatus, ita ut secutà dein resignatione, impletaque hac conditione vitium nullum simoniæ etiam mentalis remaneat. Paris. loc. cit. n. 70. citans Felin. in c. ad audientiam, il. 2. de rescrip. n. 3. Gamb. de pot. leg. l. de pension. n. 116. n. 1. & c. ac subdens n. 71. quod nisi Papæ auctoritas redderet istiusmodi resignantes rutos, luminet laqueus valde universalis, ut Redoan. de simon. p. 2. c. 13. n. 7. dum quotidie fiunt tales resignationes in manibus Papæ, & conceduntur resignantibus pensiones, Papæ sciente saltem in genere, quòd ambæ partes inter se tractaverint, Sed neque tractatus de renunciando certo modo est prohibitus, sed solum pactio firma; præcipuè, si apponatur clausula: *si Sanctissimo placuerit:* & ita nihil concludatur in hoc tractatu, vel si concludatur, remittatur Papæ. Paris. n. 72. & 73. citatis pluribus. Et sic hodie dum permittos esse hujusmodi tractatus de stylo, ut in mandato & supplica dicatur, quòd renunciatur reservatà pensione, & hoc tolleretur à Papa, tradit Paris. n. 75. unde, si quandoque in literis apponatur: *modò non præcedat prius pactio privata:* id intelligitur, ut non detur pecunia, Paris. cit. n. 75. ex præposit.

Quæstio 436. Num odiosa, an verò favorabilis sit pensionum reservatio?

Respondeo, minimè odiosam esse. Sequitur ex respons. ad qq. præced. dum enim duplici dicta causà honestatur, & uni communi nullatenus contrariatur, sed potius valde congruit, odiosa minimè dici potest, præcipuè ubi concurrat consensus illius, qui videbatur gravari (quod ipsum esse de forma, dicitur infra, & in quod oculos perpetuò defigit Papa, ut ait Lott. cit. q. 36. n. 46.) ita ut abstersa omni odii consideratione judicetur absolute dispositio favorabilis. Lott. loc. cit. n. 42. juncto n. 46.

2. Contrarium nihilominus, nempe impositionem pensionis esse odiosam, quia est contra jus, tenet